

Torsdag d. 14/05, Kathmandu, Nepal

Det er torsdag eftermiddag og jeg kom tilbage til Kathmandu i går efter en uge i felten i Gorkha-distriktet, omtrent fire timers kørsels i vestlig retning herfra. Jordskælv et der ramte Nepal d. 25. april havde sit epicenter i det område. Mere end halvdelen af distriktets sundhedscentre er ødelagte, og i nogle byer er praktisk talt alle husene forvandlet til bunker af sten. Scenerne herfra minder om de billeder fra krigshærgede og udbombede byer, som vi desværre har set alt for mange af på det seneste.

Mine kolleger og jeg har været på mange ture ud i de bjergrige egne for at finde frem til de landsbyer som er allerværst ramt og efterhånden er Gorkha-projektet ved at tage form. Vi har besluttet os for at hjælpe den primære sundhedssektor med at komme tilbage på benene og samtidig har vi i denne ekstraordinære situation besluttet os for at hjælpe med genopbygningen af de mange ødelagte huse.

Landsbyerne vi har været i, ligger spredt ud i landskabet på bjergtinder og i floddale, og mange af dem er nu afskåret fra omverdenen hvor jordskred har spærret og ødelagt stier og veje og dermed blokeret adgangen dertil. De sundhedscentre jeg har besøgt har alle været mere eller mindre ødelagte og selv om væggene i nogle tilfælde står endnu og tagene ofte er intakte er det for farligt at arbejde der. Dels kan sten og planker falde ned når som helst og dels er der stadig er fare for efterskælv, hvilket kan få husene til endeligt at bukke under. De ansatte har med større eller mindre held forsøgt at redde medicin og udstyr ud mellem murbrokkerne, men i mange tilfælde er alt gået tabt.

Det er mange år siden at Nepal sidste gang var udsat for et stort jordskælv og husene ude i de små bjerglandsbyer er meget dårligt beskyttede mod dette. Det gjaldt også sundhedscentret i landsbyen Lapu, som nu står delvist sammenstyret og forladt. Murene er bygget af flade sten lagt i lag og lerjorden som dækker væggene indvendigt kunne ikke holde sammen på stenene, da jordskælv et ramte. Nogle af murene står dog endnu og taget som består af bølgede metalplader hviler endnu på en vaklende trækonstruktion.

I Lapu og en række andre afsides byer vil vi hjælpe med til at sikre befolkningens adgang til medicinsk behandling. Det gør vi på flere måder. Dels ved at rejse ud med mobile klinikker i helikopter, dels ved at donere telte som kan fungere som midlertidige sundhedscentre. Derudover vil vi sørge for at sundhedscentrene får et depot af medicin som kan holde indtil afslutningen på monsunen i august. Vi er nødt til at være hurtige for regnen er allerede så småt begyndt at falde og vi forventer at det i løbet af et par uger vil være umuligt at komme ud med helikopter pga. skyer, regn og vindstød.

Størstedelen af de der blev kvæstet af jordskælv et blev reddet ud fra de sammenstyrtede bygninger og behandlet for deres skader umiddelbart efter at jordskælv et ramte. Det vi behandler nu er primært de sene eftervirkninger, såsom infektioner i sår, oversete brud og andre skader, som ikke fik opmærksomhed i den første bølge af redningsarbejdet. Vi har blandt andet behandlet en pige som befandt sig nær et ildsted da jordskælv et ramte. En sky af støv, røg og damp hvirvlede op og gav hende skader på begge øjne. En dreng kom med infektion i sit ben som følge af sår som ikke var blevet

ordenligt rensset, og en mand var blevet ramt på ryggen af en stor sten da murene faldt ned omkring ham, men han havde heldigvis ikke et overset brud. Derudover er befolkningen nu igen begyndt at melde sig med hverdagens sundhedsproblemer, som personalet på sundhedscentrene almindeligvis tager sig af, hvilket i disse små isolerede samfund går så langt som at hjælpe til at håndtere fødsler.

At jeg igår blev sendt tilbage hertil skyldes at endnu et jordskælv har ramt regionen, denne gang med epicenter øst for hovedstaden og jeg står nu standby til at skulle rejse ud til dette område. En svensk sygeplejerske ved navn David og jeg har idag hjulpet projektets farmaceut, Kalomera, med at pakke de kasser med medicin og andet medicinsk udstyr som skal sendes ud til sundhedscentrene. Et stort festlokale - ABC Party Palace - som på denne tid af året normalt er et sted hvor der holdes bryllupfester, står nu tomt efter jordskælvet, hvilket gør at vi kan leje til som et midlertidigt lager. Vi har allerede fået meget medicin og udstyr ind i landet, bla. andet er en del blevet kørt ind over grænsen fra Indien, doneret fra andre af Læger Uden Grænsers projekter. En stor del af pladsen optages dog af telte, presseninger, tæpper, toiletter og andet som skal sendes ud herfra til de befolkninger som ikke længere har nogen sikker bolig at opholde sig i. Det er en stor logistisk udfordring at få alt det bragt ud før monsunen begynder og gør vejene ufremkommelige. Derudover synes de fleste at være enige om at jordskælvet vil gøre at de jordskred som man normalt ser i løbet af monsunen vil blive flere og større, så vores tilstedeværelse her vil være nødvendig for en tid endnu.

Kristoffer